

נזיר כד

עניין: לא תיתב על כרעיד

ערוך לנר מכות ג:

בגמרא לא תיתב אכרעיד. הריטב"א הביא פירושים שונים, ולכולם הפירוש שלא ישב אלא יעמוד. וזה יש לפרש ע"פ מה דאמרי' מגילה (כא.) ע"י שירד חולי לעולם התחילו ללמוד תורה מיושב, וכן מפרש רבא שם סתירת הפסוק ואשב בהר ואנכי עמדתי בהר - קשות מיושב רכות מעומד, ע"ש. וזה אפשר כוונת שמואל שאמר לרב מתנא, השאלה שאני שואל ממך אינה בכלל קשות דמיושב אלא בקל תוכל להשיב לי ולכן תשיב לי מיד מעומד:

בן יהוידע מכות ג:

דף ג' ע"ב. א"ל שמואל לרב מתנה לא תיתב אכרעך עד דמפרשת לי להאי שמעתה. נ"ל בס"ד מ"ש לא תיתב אכרעך, רמז לו בזה דהאי שמעתה דמפרשת לי פתה היא חביבה עלי כחורתן של ראשנים שהיו לומדים בהלכות צבתי' ד מעומד, כמ"ש במשנה משמת ר"ג בטל כבוד המורה, ופירש רבינו עובדיה ז"ל מפני דמקודם היו לומדין בבית המדרש מעומד ע"ש, ולטוב יזכר רבינו חיד"א ז"ל שהיה נוהג ללמוד ליל חג הקצוות וליל הו"ר הלימוד הקדוש מעומד, כדמוכח בספר זכרונותיו, תנ"כ"ה :

מגילה כא.

שנאמר ואתה פה עמד עמדי ת"ר ימימות משה ועד רבן גמליאל"ם לא היו למדין תורה אלא מעומד משמת רבן גמליאל ירד חולי לעולם והיו למדין תורה מיושב והיינו דתנן^א משמת רבן גמליאל (ב) במל כבוד תורה כתוב אחד אומר^ב ואשב בהר וכתוב אחד אומר^ג ואנכי עמדתי בהר אמר רב עומד ולומד יושב ושונה ר' חנינא אמר לא עומד ולא יושב אלא שוחה רבי יוחנן אמר אין ישיבה אלא לשון עכבה שנאמר^ד ותשבו בקדש ימים רבים רבא אמר רכות מעומד וקשות מיושב: קראה אחד קראוה שנים יצאו וכו':